

9. JÚN 2023

MENINY MÁ STANKA, STANA, STANISLAVKA
POČASIE: 21' / NA NIČ

SPODKY KAROLA DUCHOŇA
V DRAŽBE!

STRANA 2

GOTTWALD, HAVEL A MEČIAR
VŮJDU DO BARU...

STRANA 4

FESTIVALOVÝ DENNÍK BELOPOTOCKÉHO MIKULÁŠ

BRÁVÓ!

LIPTOVSKÉ KULTÚRNE STREDISKO, LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ

1

„SLOVENKU NEMÁME, VEZMI SI ŽIVOT!“

-ETEĽA

Umelci bývajú často a radi obviňovaní z nepraktickosti, nedôslednosti a iných neduhov, ktoré sa zvyknú pripisovať tzv. slobodným dušiam. V istých ohľadoch je to pravda. Mnohí z nás podávame odklad daňového priznania len preto, že nevieme nájsť všetky zapotrešované zmluvy.

Či zabúdame všetky možné dátumy, ktoré sa netýkajú premiér.

Aj taká zdanlivo banálna činnosť, ako nákup nás mnohých vie usvedčiť z roztržitosti. Zvlášť vtedy, keď z obchodu prinesieme len polovicu z nákupného zoznamu.

Na druhej strane vďaka kreativitě dokážeme aj z takého nákupu vyčariť plnohodnotnú večeru.

Zabudnuté dátumy výročí a narodenín rodinných príslušníkov sanujeme nápaditými darčekom, či gratuláciami rozmeru priam shakespearových sonetov. No a tie dane? Nuž, tak tie nám pripomínajú,

že ak výška účtu neporastie, naša kreativita

(a pri niektorých aj ego) má nádej na neustály rast! Všetky uvedené fakty však dávajú tušiť, že pre bežný život za najpraktickejších nie sme považovaní. Aj, že náš vzťah k dátumom je značne špecifický. Ale predsa len sú situácie,

ktoré nás dokážu premeniť na nesmierne efektívnych a zorganizovaných členov spoločnosti.

Druhý júnový týždeň je totiž do mentálnych kalendárov všetkých ochotníckych divadelníkov vytesaný ako do kameňa. Aj tí najdarebnejší z nás už zanesli posledné papiere účtovníčke. Tí, čo majú rodiny, zabezpečili stráženie svojich ratoleští.

Tí, čo majú psa, sa rovnako zmohli na srdcervúce – uvidíme sa v nedeľu, poslúchaj.

Pracujúci bez váhania odkrojili z rodinného rozpočtu dovolenky pri mori či Mare a majú dávno nahlásené dva dni dovolenky. A to všetko len a len pre divadlo. Pre odkaz Gašpara Fejérpataky – Belopotockého.

Pre presvedčenie, ktoré nás s týmto dejateľom spája a síce, že divadlo dokáže meniť svet k lepšiemu.

Pekne po kúskoch. A začína od nás. Pomáha nám premeniť sa na lepšie verzie seba samých. Napríklad tým, že minimálne jeden dátum v roku máme v kalendári naozaj poznačený a zvládneme zmanažovať množstvo povinností tak, aby sme splnili záväzok k nášmu osobnému presvedčeniu.

Priatelia, druhý júnový týždeň je tu! Vezmime si vo vzájomnej prítomnosti, čo sa len dá. A to, čo sa nedá, nájdeme o rok zase, na tom istom mieste v rovnakom čase.

- Z.G.

FOTO: J. JANČO

Porotcovia tradičných prúdov a ich temné tajomstvá, ktoré konečne vyplávajú na povrch! Novinky o známych tvárach divadla pre toto leto vás rozhodne nenechajú chladnými. Prinášame vám škandalózne zistenia o porotcoch tradičných prúdov, ale i členoch redakcie festivalového denníka, ktoré určite vzbudia vášnivé diskusie. Pýtate sa: „A čo porota súčasných prúdov divadla?“. Naše bulvárne spravodajstvo vám ďalšie šokujúce odhalenia exkluzívne prezradí v ďalšom čísle už zajtra. Preto ostávajú na príjme.

Bravó nikdy nespí!

PREDSTAVENIE POROTY - TRADIČNÉ PRÚDY

MICHAL "VOJVODA" BABIAK - PREDSEDA POROTY

Nemýliť si s operným spevákom Martinom Babjakom! Michal Babiak je človek úplne iný, ochotníckym divadlom ostrieľaný. Ako sa vyvinie konflikt záujmov s prievádzskym súborom? S tým totiž v roku 1997 získal ocenenie Tvorivý čin roka za inscenáciu *Záveje* od V.H.V. A V.H.V. je takmer ako N.V.G. a Michal Babiak má tri tituly. Napísal knihu dramatických textov pre deti *Pozor, dieťa na javisku!*. Vzhľadom k použitému jednotnému číslu musel Matej Moško kúpiť až tri výtlačky.

ALŽBETA "KAT" VEREŠPEJOVÁ

Spicy info priamo z diania včerašieho večera: Verešpejová v neskorých večerných hodinách neodchádzala na svoju izbu sama. Doprovod jej nerobil nik iný ako mladý redaktor Feldbauer. Vraj majú spoločného viac ako rovnakú cestu na hotel. Ráno sa môžu stretnúť pri raňajkách a pravdepodobne budú mať na tanieri to isté – obaja sú vraj vegetariáni. Preto sa pýtame: „Črtá sa nám tu nová dvojica?“. V každom prípade to bude mať Feldbauer ťažké. Verešpejová aj napriek svojmu nevinnému vzhľadu vzbudzuje u divadelníkov rešpekt. Táto nekompromisná dáma, porotkyňa známa svojou krvilačnosťou, aj napriek priaznivému vzťahu k zvieratkám, nikomu nič nedaruje. Bude to ťažké, ale prešovskému vzduchu a Verešpejovej úsmevu ťažko odolať. Chytí sa Feldbauer do klepca?

MICHAL "KAJŠMENTKE" JASAŇ

Michal napriek vedomosti o nedelnom obede zvolil taktiku už vo štvrtok dať si svoj vysnívaný smažák. So slovami „festival treba dobre začať aj skončiť“ vyhladal podľa internetov najlepší vypr. syr s hr. a dve tat. om. v Liptovskom Mikuláši a bez okolkov sa ta vybral. Michal rád pokúša osud! Nasvedčuje tomu aj fakt, že k porotcovaniu sa dostal cez posteľ. Z dôvodov feng šuej ju má umiestnenú pred vchodovými dverami. Okrem toho, ako bývalý majiteľ Mazdy MX-5, nepocituje potrebu merania si údov. Nohy má totiž až po zem.

LIPTOV STORY 1

FOTO: J. JANCO

ZUZANA “ZUZUZULIENKA” GALKOVÁ

Šéfredaktorka Zuzka Galková: titul art pred menom aj za menom, vraj si naňho nepotrpí. A my už vieme prečo! Otázka totiž znie: „Zaslúži si ho vôbec?“. K lineckým a zemiakovému šalátu si na prvý sviatok vianočný nepúšťa Pelíšky, ale Ladové ostrie. To samo o sebe smrdí škandálom a návrhom na stiahnutie titulu. Galková necíti tradičné hodnoty. Kde sú vanilkové rožky? Blízky zdroj okrem iného potvrdil, že si v aute púšťa Britney Spears a keď brázdí martinské jednosmerky, spieva Hit me baby one more time. V kandidatúre na post riaditeľky SND ju to však zrejme nezastaví.

MATEJ “MAŤKO” MOŠKO

Maťko Moško je skvelý človek. Ale len do momentu, kým prestane šéfovať Scénickej Žatve. Potom už oňho nikto nezakopne. On to tuší a preto sa tejto funkcie drží zubami-nechtami. Líbi totiž pozornosť a najmä úplatky. Redakcia sa tiež nechala počuť, že zlaté pásmo je vraj podplatené. A Moško práve stavia dom. Náhoda? My si to nemyslíme.

MATEJ “KUBKO” FELDBAUER

Aj po absolvovaní bakalára to môžete dotiahnuť ďaleko! Feldo ovplyvnil tvorbu Dana Nekonečného. Už v útlom veku mu robil spoločnosť pri šípkach a vodke s džúsom. Je to práve Feldbauer, ktorému vďačíme za skladbu Samba King. Vraj sa doteraz tajne natiera krémom s trblietkami. Pozorne si ho všimajte, keď naň zasvieti slnko – nie, nejde okolo vás Edward Cullen, ale pozostatky Dana Nekonečného.

Skutočný minister rrrrrrrrrrrrozkoše sa práve teraz nachádza v Liptovskom Mikuláši. Podpisy až na letisku.

JAROSLAV “DVORKO” DVORSKÝ

Ing. Jarko Dvorko vlastne nie je inžinier, ale promováný je! Grafik i grafit, fotograf i graf, liptovský rodák, no emigroval. Nemá rád Tesco, spôsobuje mu choroby a to všetko len a len preto, že na základnej škole bonzoval na všetkých. Keby len to! On si dokonca ich výprasky ako správny ružomberčan užíval! Keby bol ostal doma, práve by bol hlavným tvorcom vizuálnej identity toaletných papierov, ale nechcel na to tlačiť. Vyrastal na kuchyni Dušana Cinkotu.

SILVIA “SVETLUŠKA” MATEJČÍKOVÁ

Varínska kráska chvíľu zvažovala kariéru v modelingu. Matejčíková sa dokonca účastnila kastingu známej modelingovej agentúry, no v poslednej chvíli zmarila svoje nádeje na úspech. Vo voľnej disciplíne sa totiž odhodlala recitovať. Verše: „... Keď som s mäsom, je mi jedno, kde som. Keď urastený bôčik zočím, tak som schopná spáchať zločin. Kto vie koľko pojem, ovarových kolien.“. Je jasné, že tento literárny vkus je nezlučiteľný s kariérou modelky. A to je skutočný dôvod, prečo sa Silvia Matejčíková rozhodla nakoniec študovať divadelnú réžiu. Život jej však komplikujú neustále otázky typu: A ty si herečka? V tejto súvislosti sa absolventka dramatického konzervatória nechala počuť: “Nikdy nebo navždy!”.

- anonymný zdroj

GÁGAJI, TÁRAJI A PRŮŠI

FOTO: J. JANČO

TOMÁŠ POHORELEC

KOKOŠ

MEDZIBRODSKÉ KOČOVNÉ DIVADLO
RÉŽIA: TOMÁŠ POHORELEC

Medzibrodské kočovné divadlo inscenovalo autorský text Tomáša Pohorelca, ktorý je satirickým pohľadom na spoločenskú udalosť okolo novembra '89. Táto inscenácia siahla po jednom z najstarších žriediel komediálneho prejavu, kedy sa otázky spoločenského bytia človeka vystavujú kritickému pohľadu inscenátorov a v jeho sociálnej praxi poukazujú na rad problematických momentov, ktoré sú hodné výsmechu. Divadelníci z Medzibrodu túto odvahu nabrali. To je v širšom kultúrnom kontexte potrebné oceniť a s uznaním apostrofovať. V aktuálnom okamihu, kedy sa celá jedna sféra činnosti kultúry, vrátane divadla (nevynímajúc ani profesionálnu scénu) ubera iba v smere komerčného úspechu a veľmi často lacnej zábavy, predsavzatie a ambícia medzibrodských divadelníkov na čele s Tomášom Pohorelcom je svetlom nádeje, že divadelné umenie ešte nerezignovalo na jedno zo svojich poslání, známe zo Shakesparovho hamletovského imperatívu – nastavovať zrkadlo dobe.

Inscenačný tím sa ale pri tomto pozoruhodnom a chváli-
tebnom predsavzatí nedokázal vyhnúť niektorým problematickým momentom, ktoré čiastočne relativizovali tento ambiciózný projekt: v otázke žánru zostalo neujasnené, či sa ich inscenácia bude pohybovať v rovine komédie, tragikomédie alebo paraboly. Tým pádom aj inventár využitých prostriedkov lavíroval medzi trpkohumorným (gogoľovským) smiechom, komédiou ustálených dramatických typov (ktoré so zanietením na pozoruhodnej úrovni dokázal naplniť herecky disponovaný súbor), ale aj polohami ľahkého (momentami aj lacného) humoru.

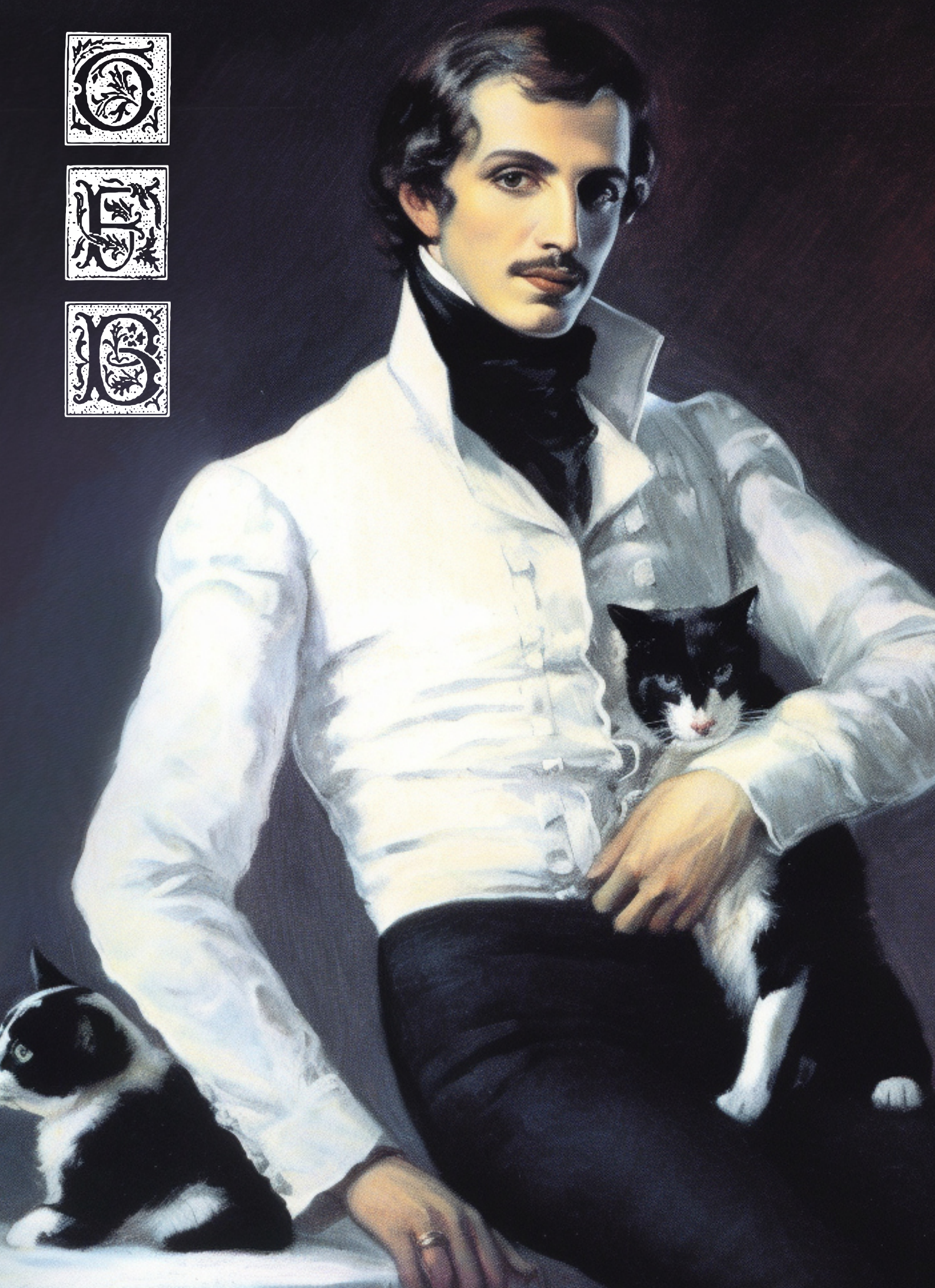
Zásadným problémom dramatickej predlohy, ale aj inscenácie bola miera znakovosti. Inscenácia v evidentnej snahe, čo najpriamejšie zasiahnuť a pomenovať problematické okamihy našej nedávnej minulosti, z ktorej sa následne generujú viaceré traumy dneška, takmer celkom rezignovala na základný moment umeleckého diela – na jeho znakovú podstatu. Prvoplánové situácie a repliky posúvali tento dobre mienený projekt smerom k pamfletu, čím eliminovali možnosť, aby inscenácia nabrala rozhodný umelecký základ. Je jasné, že pri každom diele, ktoré si nárokuje byť spoločensky angažované (čo je evidentné aj v prípade medzibrodských divadelníkov) je nevyhnutná vo výslednom tvare diela prítomnosť sociálno-kritickej funkcie – no na strane druhej, ani v tomto prípade – keďže si inscenácia (tak ako každý divadelný artefakt) nárokuje byť umeleckým dielom, nesmie zabúdať, že v umení je prvoradá estetická funkcia.

- Michal Babiak, porotca

FOTO: M. VAŠICOVA

ANO DLHO EŠTE...

TIE ROKY DEVÄŤDESIATE...

Kokoš, po slovensky kohút, dokáže napriek svojej podstate a jeho obľúbenosti vo Francúzskej kuchyni, nabrat priam až biblický význam. To však nie je všetko. Biblický význam s presahom do súčasnosti - to je ale kohútisko, čo?

„Zlatý komunizmus“, „Zlaté deväťdesiatky“ alebo „Zlaté zuby“ – ozýva sa v publiku. Nie nahlas, ale vo vnútri niektorých jedincov. A bolo vás počuť. Jemné nostalgické vzdychy z hľadiska striedali súhlasné prikývnutia. A niet sa čo diviť! Takémuto koloťoču emócií sa len ťažko ubrániť. Pre väčšinu diváckej obce sú to totiž spomienky stále živé, krásne, no i trpké. Skrátka také, ktoré sa ich bytostne dotýkajú.

Boli to časy dávno minulé. Alebo, boli to časy dávno minulé? Medzibrodské kočovné divadlo nám ponúklo pohľad na exemplárny príklad darwinovej teórie vysokej politiky. Poznajú si svoje publikum a proklamujú: „Zámerom je prilákať ľudí na komédiu, aby si v závere uvedomili, že je to

vlastne o nich, o nás všetkých,“ vyjadril sa režisér Tomáš Pohorelec na rozборе. Je pravda, že parafrázujem a neprepisujem od slova do slova. Ale veď o tom to vlastne celé je, no nie?

Živá kapela, tak často súčasťou všetkých mítingov a rôznych stranických „sešlostí“, v predstavení výborne vykreslovala jednotlivé epochy nášho národa od pionierskych pesničiek až po kánonické piesne revolučné. Verím však, že hitom, ktorý by ich preslávil, by nebolo nič iné ako „Pohorela hora horela“.

*Obraz Veľkého Muftiho (prezývka V. Mečiara, pozn. red.) v závere mi však, hádam nielen mne, pripomenul niečo, čo by som už zažiť nechcel. Predsa len, ešte raz by som sa ho niečo opýtal a asi by mi ****. No veď viete.*

Jednu výchovnú...

- MF

KOLEKTÍV APOSTROP

SPÁLENÉ KRÍDLA

APOSTROP

RÉŽIA: JÁN KURÁŇ

Kuráň načapaný s Troma sestrami!

Režisér Ján Kuráň je liptovskému publiku dobre známy. Rád provokuje, či už na mestskom zastupiteľstve v Ružomberku alebo na javisku. V exkluzívnom rozhovore, ktorý nám poskytol Ján Kuráň sme sa venovali skutočne pikantnej téme. Najnovšie bol Ján Kuráň totiž v divadelných kuloároch pristihnutý s troma sestrami. O tom, prečo práve tento polyamorný vzťah na čele s Čechovom funguje, ako liptovčania toto značne liberálne spojenie prijali a či vôbec, a mnohé iné horúce infošky, sa dozviete v rozhovore so samotným Jánom Kuráňom.

Prečo ste pri reflexii vojny na Ukrajine siahli ako po inšpiračnom zdroji práve po Čechovových Troch sestrách?

Táto inscenácia má s Čechovom spoločné veľmi málo. A to bol zámer. Je to kolektívny hrdina, ktorého predstavuje ukrajinské obyvateľstvo. Viem, že známi diváci Čechova majú snahu dekódovať jeho prítomnosť. Vôbec nejde o to. Vybrali sme len pár pre nás zaujímavých replík z celej hry. Nešlo o vernú interpretáciu Čechova, ale pravdou je, že inscenácia má niekoľko prienikových bodov, ktoré sme si vopred určili, čo bolo zámerom. Zvyšné dejové linky sme dotvorili na základe postupu bojov od začiatku invázie ruských okupantov v oblasti Mariupol, kde sa dej odohráva.

Z akých inšpiračných zdrojov ste čerpali okrem Čechovovho textu Tri sestry?

Je to smutné, ale vojna bola hlavným inšpiračným zdrojom.

Zdalo sa mi, že ľuďom najmä v našej „chorej“ spoločnosti, kde naše politické špičky oslavujú vraha Putina ako vzor štátnika a hrdinu, Rusko dokonca za vysnívanú krajinu, v spoločnosti. Kde si ľudia myslia, že za vojnu sú zodpovední Ukrajinci. V spoločnosti, ktorá žije z dezinformácií, treba stále pripomínať, že vojna sa neskončila, že to šílenstvo stále trvá, že trpia nevinní: ženy, starí ľudia a umierajú deti. Je našou povinnosťou pomáhať pokiaľ to bude potrebné...

Bola Maryna Ternavska iniciátorka Vašej spolupráce?

Nie, Maryna prišla už do rozbehnutého projektu. Najprv som počítal s mladou 16 ročnou ukrajinskou študentkou, ale tá sa s rodinou odsťahovala. Maryna bola pre nás inšpiráciou. O tom, čo prežila by si mal vypočuť každý, aby pochopil, čo je vojna a akí sme šťastní, že môžeme slobodne žiť. Slobodu si treba vážiť, lebo nie je zadarmo – na to sme tu už dávno zabudli... Nemala dopredu pripravené žiadne texty, dohodli sme sa, že bude rozprávať o zážitkoch, ktoré prežila a čo cíti. Tak vznikla aj jej postava. Za mňa úžasný človek a som rád, že sa na to s nami dala...

Aký bol Váš spôsob práce, pracovali ste s jasnou víziou, ktorú herci mali za úlohu naplniť, alebo ste na kľúč prichádzali samotným procesom?

Vždy je to proces a najmä v tomto prípade.

ČASOPIS JAVISKO SA MENÍ NA ONLINE PLATFORMU PRE NEPROFESIONÁLNE DIVADLO A UMELECKÝ PREDNES WWW.JAVISKO.SK

Aj online Javisko bude prinášať správy a reflexie z festivalov, celoštátnych prehliadok, postupových súťaží a kultúrnych podujatí. Ide o informačno-kritickú líniu časopisu, ktorá uchováva reflexie zásadných udalostí v ochotníckom divadle a umeleckom prednese pre históriu.

Druhým pilierom Javiska budú aj naďalej priehľady do sveta divadelnej vedy a umeleckého prednesu: do ich dejín a teórie. Pôjde o tematické články a štúdie o jednotlivých zložkách divadelného diela či umeleckého prednesu, o ich výrazových prostriedkoch, o estetických, etických, filozofických a axiologických otázkach spojených s umeleckým dielom, o dejinách (nielen) ochotníckeho divadla z rôznych aspektov, zahraničné trendy a pod.

Rovnako sa budeme aj naďalej venovať metodike, rozsiahlym rozhovorom s profilovými osobnosťami (nielen) ochotníckeho divadla a umeleckého prednesu a vrátíme sa aj k recenziám nových inscenácií prepájajúcich ochotnícke a profesionálne divadlo.

Ďalším dôležitým bodom novej koncepcie bude aktuálnosť: živé reflexie vrátane kultúrno-spoločenských komentárov na dôležité témy a otázky v divadle, umení, kultúre a spoločnosti. Nadviažeme na publikovanie nových dramatických textov, budeme inšpirovať podnetnými knižnými tipmi s ukázkami. Autormi príspevkov budú aj naďalej predovšetkým renomovaní slovenskí a zahraniční divadelní teoretici, historici a praktici, ale aj ochotnícki nadšenci, pracovníci osvetových stredísk, pedagógovia.

www.javisko.sk koncipujeme ako živý priestor komunikácie. Dôležitým bodom otvárania sa diskusii a zväčšovania komunity čitateľov bude možnosť publikovať texty aj pre členov ochotníckych divadiel či členov komunity slovenského ochotníckeho divadla. Táto blogová časť má za cieľ kultivovať uvažovanie a písanie o divadle či umeleckom prednese (najmä u mladých divadelníkov/divadelníčok) a poskytnúť priestor na ich „moderovanú“ verejnú prezentáciu.

Bol/a si na festivale a niečo ťa zaujalo? Napíš o tom. Mal/a si zaujímavý rozhovor o divadle či umeleckom prednese, z ktorého vyplynula podnetná úvaha? — Napíš, pošli. Zredigujeme, odpublikujeme.

Buď aj Ty Javiskom!

Píš a posielaj na javisko.noc@nocka.sk.

www.javisko.sk

FB: Scénická žatva a javisko.sk

I: @javiskosk

NASTRAŽENÉ UŠKÁ

KOKOŠ

MEDZIBRODSKÉ KOČOVNÉ DIVADLO

DOKTOR MRÁČEK

Michal Babiak: "Mám pre vás dobrú a zlú správu."

JASKYŇA MÚDROSTI

Michal B.: *(Aristoteles sem, Aristoteles tam, pozn. red.)*

TIK-TAK

Michal B.: "Už mi veľa rokov neostáva."

TIK-TAK, TIK-TAK

Michal B.: "Neviem či mám ešte dosť času. Kto ma stráži?"

Michal Jasaň: "Nemáš."

BEZ SERVÍTKY

Alžbeta Verešpejová: "Tam cítim Tomášov pretlak."

JASNE, STRUČNE...

Michal J.: "Všetko?"

Alžbeta: "Veď dobre."

"KEBY SME SI NEROZUMELI..."

Michal J.: "Nie som fanúšikom paravánov. (...) Aj keď nie som fanúšikom paravánov. (...) Paravánom veľmi nefandím."

HISTÓRIA SLOVENSKEHO NÁRODA V JEDNEJ VETE

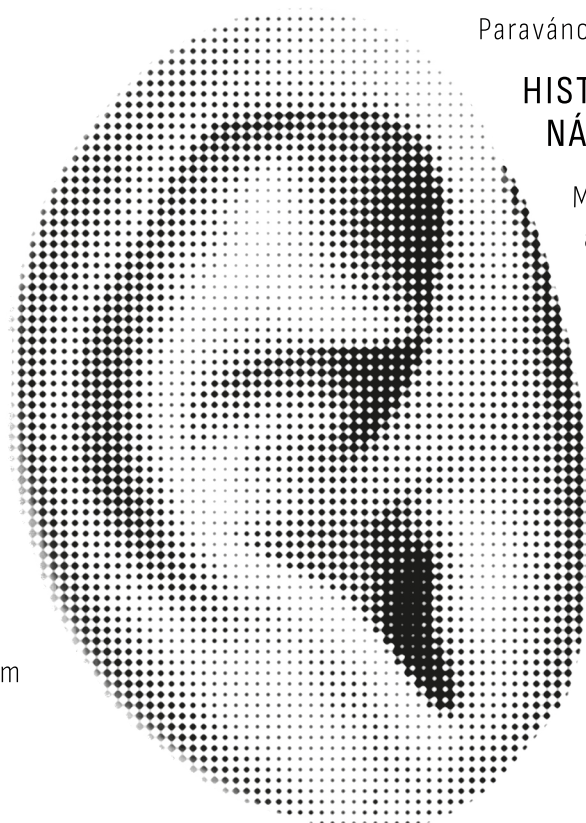
Michal J.: "... ako sme sa my, ako spoločnosť, dostali od legálneho kradnutia k ilegálnemu kradnutiu."

POSTOJ, CHVÍĽA KRÁSNA

Tomáš Pohorelec: "Veľa ľudí nevie, čo ten kohút znamená, že prečo trikrát zakikiríka."

Alžbeta: "V našom konzervatívnom Slovensku?"

- Zapísal MF

FESTIVALOVÝ DENNÍK BELOPOTOCKÉHO MIKULÁŠ 2023, 1. ČÍSLO

VYDÁVA A TLAČÍ: LIPTOVSKÉ KULTÚRNE STREDISKO, LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ · ŠÉFREDAKTORKA: ZUZANA GALKOVÁ

REDAKCIA: MATEJ FELDBAUER, SILVIA MATEJČÍKOVÁ, MATEJ MOŠKO · FOTO: JAKUB JANČO, MÁRIA VAŠICOVÁ

GRAFICKÁ ÚPRAVA: JAROSLAV DVORSKÝ · ROK VYDANIA: 2023, NÁKLAD: 150 KUSOV, NEPREDAJNÉ.

NEPREŠLO JAZYKOVOU KOREKTÚROU. ALE ROBILY SME ČO SME MOHLI.

ODBOBNÝ GARANT A HLAVNÝ PARTNER

HLAVNÝ ORGANIZÁTOR

SPOLUUSPORIADATELIA

MEDIÁLNI PARTNERI

